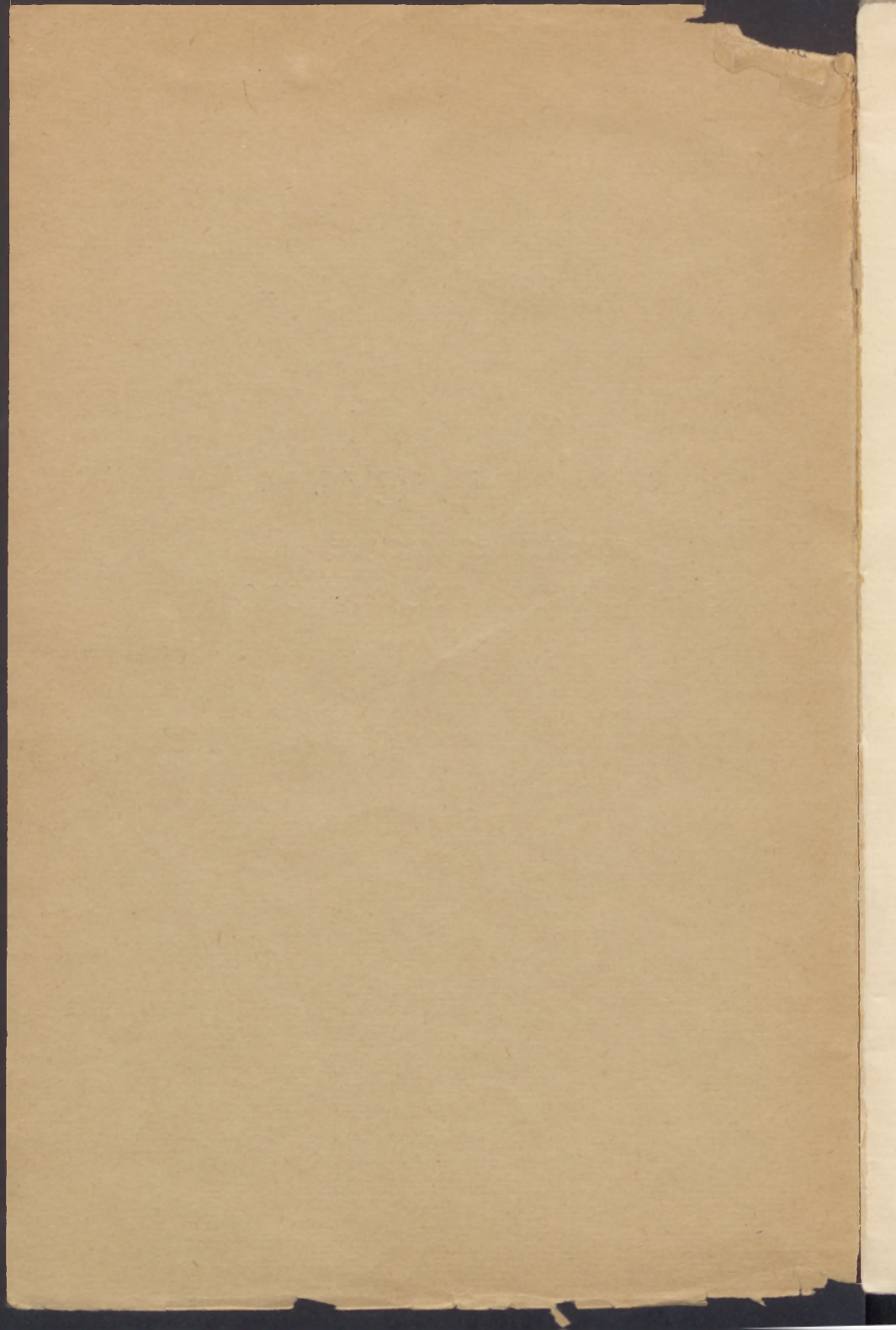

Biblioteka
UMK
Toruń

372807

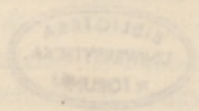
AKT FUNDACYJNY
FUNDACYI EDUKACYJNEJ
Ś. P. WIKTORA OSŁAWSKIEGO.

1871

ART. 100

Section 100 of the Constitution of the State of Florida, adopted at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1845, and amended at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1858, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1868, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1888, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1901, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1908, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1913, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1920, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1928, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1933, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1938, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1945, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1950, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1958, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1960, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1968, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1970, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1978, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1980, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1988, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1990, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 1998, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 2000, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 2008, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 2010, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 2018, and at the constitutional convention held at Tallahassee, Florida, on the 20th day of September, 2020.

100

372807

K.1421/66

Do Lf. 55040/04.

AKT FUNDACYJNY

fundacyi edukacyjnej ś. p. Wiktora Osławskiego.

Zmarły w Paryżu dnia 24 maja 1893 Wiktor Osławski, oficer wojsk polskich z r. 1831, sporządził w kodycyłu własnoręcznie przez siebie napisanym i podpisanym, nadto opatrzonym datą »Paryż 23 września 1892« legat w następujących słowach: »Zapisuję na fundację edukacyjną mojego imienia, której akt dołączam, pięćkroć pięćdziesiąt tysięcy złr. w. a. 550.000«. Akt, do którego się tu śp. fundator odwołał, nie był jednak dołączony do kodycyłu, lecz znajdował się osobno w niezapieczetowanej kopercie z napisem »Fundacya edukacyjna«. Akt ten cały własnoręcznie przez śp. Osławskiego napisany, ale nie opatrzony ani jego podpisem, ani datą, opiewa następująco:

»Chcąc dać sposobność młodym Polakom kształcenia się na profesorów dla polskich Uniwersytetów w Krakowie i we Lwowie, tudzież dla Politechniki we Lwowie, bez względu na ich pochodzenie, poddaństwo lub wyznanie, z jedynem wyłączeniem osób prawosławnego wyznania, i pragnąc w ten sposób przyczynić się do podniesienia oświaty w kraju, ustanawiam niniejszym aktem fundację edukacyjną mego imienia »Wiktora Osławskiego«

i przeznaczam na nią sumę pół miliona złotych w walucie austriackiej na zasadach następujących:

Wydział krajowy we Lwowie zarządzać ma całym majątkiem fundacyjnym i czuwać nad dokładnem spełnianiem statutu niniejszego. Wrazie, gdyby z ubiegiem czasu lub okoliczności Wydział krajowy został zniesiony lub zastąpiony przez inną instytucję, to zarząd i czuwanie powyższe przechodzą na instytucję, która obejmie funkcje Wydziału krajowego. Gdyby Wydział krajowy został zupełnie zniesiony, prawa i obowiązki tegoż przechodzą na Akademię Umiejętności w Krakowie.

1. Z kapitału fundacyjnego wyznacza się cztery stypendya po 2.500 złr. w. a. rocznie.

2. Stypendya te rozdaje komitet, złożony z pięciu osób: t. j. z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie, z jeneralnego sekretarza tejże Akademii, z każdoczesnych rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu we Lwowie i Politechniki we Lwowie. W razie przeszkody zastąpią ich legalni zastępcy. Komitetowi przewodniczy i zastępuje go na zewnątrz prezes Akademii Umiejętności w Krakowie lub jego legalny zastępca.

Wydział krajowy asygnuje stypendya osobom, które je według zawiadomienia komitetu otrzymały.

Rozpisanie konkursu i nadanie stypendyów tak się odbywa: W dniu 1szym czerwca prezes Akademii Umiejętności ogłasza konkurs na cztery tygodnie. Kandydat, ubiegający się o stypendyum, winien w podaniu, wystosowanem do Akademii Umiejętności w Krakowie oprócz okoliczności, na wstępie wymienionych, wykazać, że ukończył Uniwersytet albo Politechnikę czy to w kraju czy za granicą ze stopniem akade-

mickim i że jest docentem Uniwersytetu, albo nauczycielem lub zastępcą płatnym nauczyciela w gimnazyum lub w szkole realnej w kraju lub za granicą. Następnie kandydat przedłożyć ma swe prace naukowe i szczegółowy program, według którego i gdzie zamierza kształcić się dalej. Miejszem dalszego kształcenia nie może być miasto, w którym kandydat jest docentem, nauczycielem lub zastępcą nauczyciela. Przedmiotem studyów może być każda gałąź wiedzy ludzkiej z wyjątkiem nauk teologicznych. Uczęszczaniu na Uniwersytety zagraniczne równają się także szkoły główne, jak w Paryżu Szkoła centralna, Szkoła normalna i wyższa Szkoła górnicza, z których opatrzeni dyplomem wielkie mogą oddać usługi krajowi. Z europejskich Uniwersytetów wyłącza się jedynie Uniwersytet w Fryburgu w Szwajcaryi. Uczeń, tam przebywający, nie może pobierać stypendyum z mojej fundacyi.

Nadesłane podania prezes Akademii rozsyła do zopiniowania referentom, którymi nie mogą być członkowie komitetu. Na referentów zaprasza się profesorów tych przedmiotów, w których kandydat chce się kształcić. Referenci składają swoje sprawozdania pisemnie i mogą być zaproszeni na posiedzenia komitetu dla udzielenia ustnych wyjaśnień, lecz w głosowaniu udziału nie biorą. Po odebraniu sprawozdań referentów prezes Akademii zwołuje w pierwszych dniach października komitet, który, rozpoznawszy sprawozdania, nadaje stypendya najbardziej zasługującym kandydatom na jeden rok.

Stypendya wypłaca się z góry na cały rok: Wszakże tensam kandydat może następnie otrzymać stypendyum roczne po raz drugi i trzeci, jeżeli w końcu roku szkolnego, na który stypendyum otrzymał, mianowicie w mie-

siącu czerwcu złoży komitetowi szczegółowe sprawozdanie ze swoich czynności i udowodni, że wykonał w wielkiej części przedłożony swój program. Od uznania komitetu, który w razie potrzeby zasiągnie zdania referentów, zależeć będzie pozostawienie kandydata na rok drugi i trzeci przy stypendyum.

W razie większej liczby kompetentów mają pierwszeństwo, po pierwsze: ci, którzy pobierali to stypendyum, a na przedłużenie go zasługują; powtórnie ci, których wykształcenie jest rzeczą pożądaną ze względu na wakującą lub zawakować mającą katedrę; po trzecie poświęcający się studjom nauk doświadczalnych, które wymagają pracy w laboratorjach. W żadnym razie stypendyum nie może być rozdzielone pomiędzy dwóch ubiegających się.

Prace naukowe, wykonane przez stypendystę i przedłożone komitetowi dla zatrzymania stypendyum na drugi lub trzeci rok, w razie przychylenia się komitetu do podania stypendysty, winne być ogłaszane drukiem w publikacjach Akademii Umiejętności.

Gdyby liczba rozdanych stypendyów z braku ukwalifikowanych kandydatów okazała się mniejszą, jak liczba mających być rozdaną, nie rozdzieloną sumę dodaje się do kapitału fundacyjnego.

3. Procent z 30.000 złr. w. a. użyty będzie na druki, pisma i na koszta podróży członków komitetu, którzy się udają do Krakowa na posiedzenie. Lwowscy członkowie komitetu otrzymają od Wydziału krajowego zwrot kosztów z osobno na ten cel przeznaczonych procentów.

4. Procent z 80.000 złr. w. a. użyty będzie na zapomogi po 700 złr., najwyżej 900 złr., dla młodych, wy-

kształconych, po zupełnem ukończeniu swoich studyów powracających do kraju, którzy płatnej posady zaraz znaleźć nie mogą. Ale ta zapomoga udzieloną być może najwyżej na dwa lata.

5. Procent od reszty kapitału fundacyjnego dzieli się na dwie połowy, jedna dla laboratoryów Uniwersytetu Krakowskiego, druga dla laboratoryów Uniwersytetu Lwowskiego.

Pobór tych odsetek ma się odbywać w ten sposób, że po kolei w pierwszym roku otrzyma te odsetki pracownia fizykałna w obydwóch Uniwersytetach, w drugim roku taksamo pracownia fizyologiczna, w trzecim roku pracownia mineralogiczna i geologiczna razem, w czwartym roku pracownia botaniczna i zoologiczna razem, w piątym roku pracownia chemiczna, poczem kolej poboru w takim samym porządku się powtarza.

To wsparcie przeznacza się głównie w tym celu, aby prace w laboratoryach i badania naukowe, prowadzone w nich bądź przez profesorów, bądź przez uczniów, były ułatwione przez możebne zakupna nowych przyrządów naukowych lub materyału niezbędnego do badań i aby młodzież uniwersytecka miała większą sposobność do kształcenia się praktycznie na korzyść nauki i kraju.

Odsetki powyższe wypłacają się dyrektorom pomienionych pracowni w całości z góry w początku roku szkolnego. Przypadającą na pracownię sumą rozrządza dyrektor odnośnej pracowni dowolnie; winien jest jednak z jej użycia złożyć udokumentowany rachunek Wydziałowi krajowemu i to przed końcem peryodu, po upływie którego przychodzi kolej pobierania odsetek na tęsamą pracownię.

Przyrządy, kupione z tych odsetek i mogące być zainwentaryzowanymi, zostają własnością pracowni i mają być wniesione do inwentarza rządowego odnośnej pracowni z nadmienieniem, że zakupione zostały z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego.

Jeżeliby dyrektor pracowni nie złożył w tym czasie rachunku, odnośna pracownia będzie przy następującej kolei pominięta, a odsetki, przypadające na nią, mają być przyłączone do części kapitału fundacyjnego, przeznaczonego na pracownie w Krakowie i we Lwowie; a to ma się powtarzać tak długo, dopóki rachunek nie będzie przedłożony albo dyrektor nie będzie innym zastąpiony.

Czuwanie nad moralnością, dobrem postępowaniem i pilną nauką stypendystów zapomocą korespondencyi z przełożonymi instytutów zagranicznych, do których będą uczęszczali, powierza się patriotyzmowi członków komitetu, który ma prawo i obowiązek odwołać bezzwłocznie źle się prowadzących.

Gdyby przez zbieg nieprzewidzianych wypadków lub przez zaniedbanie obowiązków zaprzestano ściśle wykonywać przepisów tej fundacyi, natenczas ona istnieć przestaje, a cały kapitał fundacyjny z wszelkim przyrostem przeznaczony będzie na dwa zakłady naukowe w języku polskim do kształcenia nauczycieli szkół ludowych, a to na jeden taki zakład we Lwowie, a na drugi w Krakowie, wyznaczając każdemu z nich połowę kapitału fundacyjnego, jakiby wówczas był. Zarząd kapitału, przypadającego dla zakładu we Lwowie oddaje gminie miasta Lwowa, a zarząd kapitału dla zakładu w Krakowie gminie miasta Krakowa. Gminy tych miast otrzymawszy

przeznaczony im kapitał, zaprowadzą u siebie wspomniany zakład naukowy z językiem polskim i wydadzą odpowiedni dlań statut według zasad racjonalnych i praktycznych z wyraźną wzmianką, że zakład ten pochodzi z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego.

Ponieważ rozporządzenie woli ostatniej śp. Osławskiego nie było testamentem, tylko kodycyłem, przeto Sąd właściwy do przeprowadzenia pertraktacyi spadkowej, którym był ówczesny c. k. miejski Sąd delegowany w Wiedniu, zarządził ją na podstawie sukcesyi beztestamentowej. Krewni zmarłego oświadczyli się do spadku, ale nie chcieli uznać ważności kodycyłu, zwłaszcza objętej nim fundacyi edukacyjnej, skutkiem czego c. k. Prokuratora skarbu w Wiedniu wystąpić musiała ze skargą, domagając się w niej uznania prawomocności fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego, wyposażonej kapitałem 550.000 złr. w. a. z 5% odsetkami, licząc od dnia jego śmierci, tudzież skazania sukcesorów beztestamentowych na spłacenie tego kapitału z powyższym procentem, kosztów procesowych i wszelkich pretensyi, przywiązanych do owej fundacyi. Do skargi tej przyłączył się egzekutor testamentowy Dr. Zoll przez swego zastępcę prawnego, adwokata wiedeńskiego Dra Rechena.

Wyrok wiedeńskiego c. k. Sądu powiatowego z dnia 28 stycznia 1899 L. III. $\frac{5697/95}{9/1}$ zapadł zgodnie z żądaniem skarżących i został zatwierdzony w drugiej instancyi orzeczeniem c. k. wyższego Sądu krajowego w Wiedniu z dnia 25 kwietnia 1899 Bc. IV. $\frac{104/99}{12}$, tu-

dzień w trzeciej instancji orzeczeniem Najwyższego Trybunału tamże z dnia 5 października 1899 l. 9649.

Spłata należnego fundacji kapitału 550.000 złr. czyli 1,100.000 koron z 5% procentami nastąpiła w dniu 24 lutego 1900 przez wydzielenie złożonych w wiedeńskim Banku austro-węgierskim na rzecz masy spadkowej po ś. p. W. Osławskim 4% Listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego w nominalnej wartości opiewających na sumę 1,520.600 koron i obligacji renty papierowej w nominalnej wartości 6.900 koron, przyczem przyjęto te listy za przyznaną gotówkę według ówczesnego kursu. Cały ten kapitał, który odtąd przynosił 4%, pozostał na razie w dalszym zarządzie Banku austro-węgierskiego, który tak samo, jak dawniej, z zapadłych procentów zakupywał nowe 4% galicyjskie Listy zastawne. Bank ten z polecenia Wiedeńskiego Sądu pertraktacyjnego opłacił także wszystkie należności skarbowe, tudzież należności konsularne, pokrył wszelkie wydatki egzekutora testamentowego i zaspokoił pretensje prawnego tegoż zastępcy.

Na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 17 stycznia 1902. L. 38543 ex 1901 agendy fundacji edukacyjnej ś. p. Wiktora Osławskiego, które dotąd należały do kompetencji c. k. Namiestnictwa w Wiedniu, przeniesiono do c. k. Namiestnictwa we Lwowie, które zażądało od Banku austro-węgierskiego w Wiedniu wydania całego tamże się znajdującego kapitału fundacyjnego, co też Bank zaraz uskutečnił. Odtąd zarządem tego kapitału aż do wejścia w życie fundacji zajmowało się c. k. Namiestnictwo we Lwowie. Obecnie po spłacie wszelkich należności skutkiem znacznego przyro-

stu procentów majątek niniejszej fundacyi wzrósł do łącznej sumy 1,624.600 K. ulokowanej w 4⁰/₀ 56 letnich listach zastawnych Galicyjskiego Tow. kred. Ziemskiego a to:

Ser. I. Nr. 3088, 3094, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3312, 3445, 3459, 3463, 3464, 3466, 3467, 3469, 3474, 3479, 3487, 3520, 3548, 3555, 3564, 3565, 3566, 3568, 3586, 3587, 3588, 3590, 3591, 3599, 3600, 3604, 3627, 3689, 3700, 3701, 3711, 3712, 3713, 3734, 3735, 3737, 3738, 3739, 3740, 3772, 3776, 3777, 3785, 3786, 3788, 3811, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 4113, 4393, 4394, 4395, 4458.

Ser. II. Nr. 7884, 7896.

Ser. III. Nr. 45567, 47746, 47799, 47800, 47801, 47802, 47803, 47804, 47805, 47919, 47920.

Ser. IV. Nr. 13500.

Ser. V. Nr. 26691, 27056, 27057, 27059, 33894, 33896, 33897, 34564.

Ponieważ fundator przeznaczył każdoroczne dochody tej fundacyi na cztery wyraźnie przez się zakreślone szczegółowe cele, a to:

1) procenta od sumy 500.000 kor. na cztery stypendya po 5.000 koron;

2) procenta od sumy 60.000 koron na opędzenie kosztów wydawnictwa prac stypendystów i administracyi majątkiem fundacyjnym;

3) procenta od sumy 160.000 koron na zapomogi;

4) procenta od reszty zapisanego kapitału czyli od sumy 380.000 koron na zasiłki dla laboratoryów naukowych, to c. k. Namiestnictwo, by zapewnić równomierne

zgodnie z wolą fundatora używanie dochodów z tej fundacji na spełnienie tych jej szczegółowych zadań, w myśl wniosku egzekutora testamentu profesora Dra Fryderyka Zolla zarządziło rozdzielenie całego obecnego majątku fundacyjnego na cztery odrębne części w stosunku sum 500.000 koron, 60.000 koron, 160.000 koron i 380.000 koron i zarządziło następujące zastrzeżenie:

a) walorów a to: 4°/_o 56 l. listy zastawne Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3088, 3094, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3312, 3445, 3459, 3463, 3464, 3466, 3467, 3469, 3474, 3479, 3487, 3520, 3548, 3555, 3564, 3565, 3566, 3568, 3586, 3587, 3588, 3590, 3591, 3599, 3600, 3604, 3627, 3689, 3700.

Ser. II. Nr. 7884.

Ser. III. Nr. 45567, 47746, 47799, 47800.

Ser. V. Nr. 26691, 27056.

na rzecz »fundacji edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie stypendyów«;

b) walorów a to: 4°/_o 56 l. listy zastawne Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3701, 3711, 3712, 3713.

Ser. III. Nr. 47804, 47805, 47919, 47920.

Ser. V. Nr. 27057, 27059, 33894.

na rzecz »fundacji edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na wydawnictwa naukowych prac stypendystów«;

c) walorów a to: 4°/_o 56 l. listy zast. Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3734, 3735, 3737, 3738, 3739, 3740, 3772, 3776, 3777, 3785, 3786.

Ser. II. Nr. 7896.

Ser. III. Nr. 47801, 47802, 47803.

Ser. V. 33896, 33897.

na rzecz »fundacji edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie zapomóg«;

d) walorów a to: 4% 56 l. listy zast. Gal. Tow. kred. Ziemińskiego:

Ser. I. Nr. 3788, 3811, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 4113, 4393, 4394, 4395, 4458.

Ser. IV. Nr. 13500.

Ser. V. Nr. 34564.

na rzecz »fundacji edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoryom naukowym«.

Równocześnie c. k. Namiestnictwo na wniosek egzektora prof. Dr. Zolla i Akademii Umiejętności w Krakowie, uwzględniając z jednej strony znaczny wzrost kapitału na stypendya przeznaczonego, a z drugiej strony znaczne koszta publikacji drukiem prac stypendystów, zezwoliło w interesie wzmożenia skuteczności tej fundacji dla celów nauki, by procenta od walorów powyż pod b) wymienionych używano jedynie na opędzenie kosztów tych wydawnictw i by natomiast dziesięć procent (10%) od każdorazem narosłych odsetek od walorów powyż pod a) wyszczególnionych, a na udzielanie stypendyów przeznaczonych, używano na opędzenie każdorazem kosztów ze zarządem tej fundacji i jej majątku połączonych.

Gdy powołany w pierwszej linii do zarządu fundacji Wydział krajowy we Lwowie reskrytem z dnia 19

maja 1903 L. 10380 tego zarządu nie przyjął, c. k. Namiestnictwo reskrytem z dnia 11 października 1903 L. 102935, stosownie do woli śp. fundatora, poruczyło zarząd tej fundacyi Akademii Umiejętności w Krakowie, która też uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 1 grudnia 1903 zarząd tej fundacyi przyjęła.

W następstwie tego c. k. Namiestnictwo we Lwowie wszystkie powyż wyszczególnione i zastrzeżone walory, będące własnością tej fundacyi, oddało Akademii Umiejętności w Krakowie w przechowanie, uprawniając ją równocześnie do poboru każdorazowo narosłych odsetek od majątku fundacyjnego.

Gdy w ten sposób zaistniały już wszystkie warunki do ukonstytuowania tej fundacyi, to Akademia Umiejętności w Krakowie potwierdza niniejszem odbiór wyszczególnionych powyż walorów fundacyjnych, przyrzeka gorliwie czuwać nad utrzymaniem, po wieczne czasy, w całości zakładowego majątku tej fundacyi, zobowiązuje się wieczyście wykonywać zarząd tej fundacyi i dopełniać woli śp. fundatora Wiktora Osławskiego ściśle w myśl postanowień tego aktu, a w dowód tego zeznaje następujący:

AKT FUNDACYJNY

I. Fundacya mieć będzie po wieczne czasy nazwę:
„Fundacya edukacyjna śp. Wiktora Osławskiego“;

II. Majątek zakładowy tej fundacyi tworzą zastrzeżone dla niej walory powyż w ustępach pod a) b) c) d) wyszczególnione.

Wszelkie kwoty pieniężne, jakie z biegiem czasu z jakiegokolwiek bądź powodu na wzmożenie zakładowego

majątku tej fundacji przypadną, będą bezzwłocznie ulokowane w procentowych papierach wartościowych, pupilarne bezpieczeństwo posiadających, a tak zakupione walory będą zawinkulowane na rzecz tej fundacji z uwidocznieniem bliższego ich przeznaczenia na spełnianie jednego z czterech zadań głównych tej fundacji.

Również wszelkie uzyskane dochody z majątku fundacyjnego, o ileby natychmiast na jej cele zużyte nie były, będą natychmiast lokowane w pupilarnych walorach względnie na książeczki wkładkowe Kasy Oszczędności m. Krakowa, a to aż do czasu ich zużycia dla spełnienia zadań fundacji.

III. Zarząd tej fundacji wykonywać będzie Akademia Umiejętności w Krakowie przez swe każdoczesne organa administracyjne.

Administrację tej fundacji i jej majątku wykonywać będzie Akademia Umiejętności w Krakowie zupełnie oddzielnie od zarządu innych jej funduszków i to w ten sposób, że dla administracji tej fundacji prowadzone będą należycie odrębne szczegółowe księgi rachunkowe i kasowe, uwidoczniające każdoczesny stan zakładowego majątku, wszelkie jego przychody i rozchody, przyczem wszystkie wydatki z tej fundacji czynione, należytymi kwitami, względnie aktami, udokumentowane będą.

IV. Dziesięć procent (10%) od sumy uzyskanej z odsetek każdnocześnie narosłych od walorów tej fundacji przeznaczonych na udzielanie stypendyów, pobierać będzie Akademia Umiejętności w Krakowie na opędzenie wszystkich kosztów ze zarządem tej fundacji, jej majątku i ze spełnianiem jej zadań połączonych.

Pozostała zaś w ten sposób reszta każdoczesnych

odsetek, narosłych od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na udzielanie stypendyów, użytą każdorazem będzie li tylko na udzielanie stypendyów rocznych po 5.000 koron.

Gdyby po wypłaceniu stypendyów z odsetek od kapitału stypendyjnego pozostała reszta (zawsze mniejsza od 5.000 koron), to połowa tej kwoty użytą będzie na zwiększenie kapitału stypendyjnego, a druga połowa włączoną zostanie do funduszu obrotowego. (Artykuł XI).

Wspomniane powyżej stypendya, wynoszące każde po 5.000 koron, rozda Komitet złożony z pięciu osób, t. j. z Prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie, z Sekretarza Generalnego tejże Akademii oraz każdorazowych Rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu we Lwowie i Politechniki we Lwowie. W razie gdyby który z wymienionych członków Komitetu osobiście nie mógł wziąć udziału w naradach, zastąpi go legalny jego zastępca.

Komitetowi przewodniczy i reprezentuje go na zewnątrz Prezes Akademii Umiejętności w Krakowie lub jego legalny zastępca.

Zarząd Akademii Umiejętności asygnuje stypendya osobom, które je według zawiadomienia Komitetu otrzymały.

V. W celu nadania stypendyum z tej fundacyi Zarząd Akademii Umiejętności w Krakowie ogłosi w dniu 1 czerwca odnośnego roku konkurs z terminem czterotygodniowym do wnoszenia podań przy wyszczególnieniu warunków, od których zawisłem jest udzielenie stypendyum — konkurs ten obwieści Zarząd Akademii w urzędowym dzienniku krajowym »Gazeta lwowska«, oraz

w miarę swego uznania w innych poczytnych krajowych czasopismach a nadto zarządzi obwieszczenie tego konkursu w Uniwersytetach w Krakowie i we Lwowie i na Politechnice we Lwowie.

VI. O nadanie stypendyum z niniejszej fundacji ubiegać się mogą jedynie ci docenci Uniwersytetów w Krakowie i we Lwowie i Politechniki we Lwowie, nauczyciele lub zastępcy nauczycieli w gimnazjum lub w szkole realnej w kraju lub zagranicą, którzy są narodowości polskiej, władają należycie mową polską, nie przekroczyli 40 lat życia i ukończywszy uniwersytet lub politechnikę w kraju czy zagranicą ze stopniem akademickim, zamierzają się kształcić na profesorów dla wyższych Zakładów naukowych o polskim języku wykładowym w kraju, to jest dla polskich Uniwersytetów we Lwowie i w Krakowie i dla polskiej Politechniki we Lwowie, a to bez względu na ich pochodzenie, poddaństwo lub wyznanie, z jedynem wyłączeniem osób prawosławnego wyznania.

Ubiegający się o stypendyum z fundacji kandydat winien w podaniu wniesionem w terminie do Akademii Umiejętności w Krakowie dowodnie wykazać zapomocą metryki urodzenia, świadectw szkolnych i innych urzędowych aktów, że posiada wszystkie powyż wyszczególnione warunki.

Następnie kandydat przedłożyć ma swe prace naukowe i szczegółowy program, według którego i gdzie zamierza kształcić się dalej. Miejscem dalszego kształcenia nie może być miasto, w którym kandydat jest docentem, nauczycielem lub zastępcą nauczyciela. Przedmiotem studyów może być każda gałąź wiedzy ludzkiej z wyjątkiem nauk teologicznych. Uczęszczaniu na Uniwersytety zagra-

niczne równają się także inne szkoły główne, jak np. w Paryżu Szkoła centralna, Szkoła normalna i wyższa Szkoła górnicza, z których opatrzeni dyplomem, wielkie mogą oddać usługi krajowi. Z europejskich Uniwersytetów wyłącza się jedynie Uniwersytet we Fryburgu w Szwajcarii. Uczeń, tam przebywający, nie może pobierać stypendyum z fundacyi ś. p. Osławskiego.

VII. Nadesłane podanie Prezes Akademii przeszło do zaopiniowania referentom, którymi nie mogą być członkowie Komitetu. Na referentów zaprasza się profesorów tych przedmiotów, w których kandydat chce się kształcić. Referenci złożą swoje sprawozdanie pisemnie i mogą być zaproszeni na posiedzenie Komitetu dla udzielenia ustnych wyjaśnień, lecz w głosowaniu udziału nie biorą. Po odebraniu sprawozdań referentów Prezes Akademii zwoła w pierwszych dniach października Komitet, który, zbadawszy sprawozdania, nada według swego najlepszego uznania stypendya najbardziej zasługującym kandydatom na jeden rok.

Stypendya wypłaci się z góry w półrocznych ratach. Wszakże ten sam kandydat może następnie otrzymać stypendyum roczne po raz drugi i trzeci, jeżeli w końcu roku szkolnego, na który stypendyum otrzymał, mianowicie w miesiącu czerwcułoży Komitetowi szczegółowe sprawozdanie ze swoich czynności i udowodni, że wykonał w wielkiej części przedłożony swój program. Od uznania Komitetu, który w razie potrzeby zasiągnie zdania referentów, zależy pozostawienie kandydata na rok drugi i trzeci przy stypendyum.

W razie większej liczby kompetentów pierwszeństwo mają ci, którzy pobierali to stypendyum, a na przedłuże-

nie go zasługują; po nich ci, których wykształcenie jest rzeczą pożądaną ze względu na wakującą lub zawakować mającą katedrę; po tych poświęcający się studiom nauk doświadczalnych, które wymagają pracy w laboratoriach.

W żadnym razie stypendyum nie może być rozdzielone pomiędzy dwóch ubiegających się.

Prace naukowe, wykonane przez stypendystę i przedłożone Komitetowi dla zatrzymania stypendyum na drugi lub trzeci rok, w razie przychylenia się Komitetu do podania stypendysty, winny być ogłaszane drukiem w publikacjach Akademii Umiejętności.

Czuwanie nad moralnością, dobrem postępowaniem i pilną nauką stypendystów zapomocą korespondencyj z przełożonymi instytutów zagranicznych, do których będą uczęszczali, powierza się patryotyzmowi członków Komitetu, który ma prawo i obowiązek odwołać bezzwłocznie źle się prowadzących stypendystów, względnie udzielone im stypendya odebrać.

Gdyby liczba rozdanych stypendyów dla braku ukwalifikowanych kandydatów okazała się mniejszą, jak liczba mająca być rozdaną, nierozdzieloną sumę wcieli się do kapitału stypendyjnego.

VIII. Każdocześnie narosłe odsetki od fundacyjnych walorów, przeznaczonych na wydawnictwa naukowych prac stypendystów, użyte będą wyłącznie na ogłaszanie drukiem prac naukowych tych osób, które uzyskały stypendya im. Wiktora Osławskiego.

Odsetki od tej kwoty, nieużyte stosownie do przeznaczonego celu w ostatnim roku administracyjnym, stanowiąć będą osobny fundusz obrotowy wydawniczy, którego

przeznaczenie będzie to samo co odsetek od wyżej wzmiankowanej kwoty zakładowej.

IX. Każdocześnie narosłe odsetki od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na zapomogi, użyte będą na udzielanie rocznych zapomóg po 1400 koron, a najwyżej po 1800 kor., dla młodych wykształconych docentów narodowości polskiej powracających po zupełnem ukończeniu swoich studyów do kraju, którzy płatnej posady jeszcze nie otrzymali. Zapomogi te płatne są z uwagi na to, że stanowią niejako przedłużenie pobieranych poprzednio stypendyów w ratach półrocznych z góry. Pierwszeństwo do otrzymania tych zapomóg będą mieć ci docenci, którzy pobierali stypendyum z tej fundacji. Zapomoga taka udzieloną być może najwyżej przez dwa (2) lata; Zarząd Akademii Umiejętności wydaje asygnatę na wypłatę tych zapomóg z góry w półrocznych ratach.

Prawo rozdawnictwa tych zapomóg służy Komitetowi, powołanemu do rozdawania stypendyów. Dopóki nie zajdzie potrzeba udzielania tych zapomóg docentom powracającym z podróży naukowej, Komitet nadać je może odpowiednio niezaopatrzoným docentom prywatnym polskiej narodowości, którzy przy wejściu w życie fundacji pełnić będą obowiązki i wykładać będą w polskim języku na Krakowskim lub Lwowskim Uniwersytecie albo na Lwowskiej Politechnice.

Nieużyte z tego funduszu odsetki służyć będą w połowie do powiększenia zakładowego kapitału, przeznaczonego na powyższe zapomogi, a w połowie wejdą do funduszu obrotowego (Art. XI).

X. Każdocześnie narosłe odsetki od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na udzielanie pieniężnych zasił-

ków laboratoryom naukowym, rozdzieli się corocznie na dwie (równe) połowy: jedna dla laboratoryów Uniwersytetu Krakowskiego, druga dla laboratoryów Uniwersytetu Lwowskiego.

Pobór tych odsetek ma się odbywać w ten sposób, że w pierwszym roku udzielone będą dla pracowni połączonej z katedrą fizyki, w drugim roku dla pracowni połączonej z katedrą fizjologii, w trzecim roku dla pracowni połączonej z katedrami mineralogii i geologii, w czwartym roku dla pracowni połączonych z katedrami botaniki i zoologii, w piątym roku dla pracowni połączonej z katedrą chemii.

Gdyby na Uniwersytecie Krakowskim i Lwowskim było więcej katedr w powyższym zakresie, to do podziału należeć będą co najwyżej te dwie katedry, do których dołączone są laboratoria stale przez Rząd dotowane. Podział odsetek w rzeczonych grupach, które obejmować będą więcej pracowni, nastąpi w równych częściach na każdą katedrę, bez względu na to, do jakiegoby taka katedra należała Wydziału, wyjąwszy, iżby się profesorowie przedmiotów należących do jednej grupy, ze względu na ważność pewnych badań albo z innych doniosłych powodów, zgodzili na nierówny w pojedynczym przypadku podział, albowiem tego rodzaju udzielona im swoboda wypaść może tylko na korzyść uczniów i nauki.

Powyższe wsparcia dla tego głównie przeznacza się celu, aby prace w laboratoryach i badania naukowe, prowadzone w nich bądź przez profesorów bądź przez uczniów, były tymże ułatwione przez zakupno nowych przyrządów naukowych lub materiału niezbędnego do badań, i aby młodzież uniwersytecka miała większą spo-

sobność do kształcenia się praktycznie na korzyść nauki i kraju

Zasiłki te z niniejszej fundacyi nie będą atoli nigdy wliczane do należnych powyższym laboratorynom uniwersyteckim dotacyi ze Skarbu państwa i nie mogą nigdy wpłynąć na zmniejszenie tych dotacyi państwowych, co Zarząd fundacyi gorliwie przestrzegać powinien.

W celu ułatwienia ścisłego złożenia rachunków z użytych subwencyi, powyższe odsetki wypłaca się dyrektorom pomienionych pracowni w formie otworzenia im rachunku bieżącego w Banku krajowym we Lwowie lub w filii tegoż Banku w Krakowie, albo też w analogicznych i zaufanie budzących instytucjach finansowych i to w ten sposób, że przypadająca na daną pracownię kwota w całości z góry na wymieniony rachunek wniesioną zostanie w dwóch ratach, z których pierwsza będzie płatną d. 2 stycznia, a druga d. 1 lipca danego roku, tj. w terminach płatności kuponów przypadających od walarów wchodzących w skład danego funduszu. Dyrektor odpowiedniej pracowni będzie mógł podnosić potrzebne mu kwoty ze złożonej na jego korzyść subwencyi zapomocą czeków. Przypadającą sumą na pracownię rozporządza dyrektor pracowni według swego swobodnego uznania z jak największą atoli korzyścią dla praktycznego kształcenia się młodzieży. Dyrektor powinien z użycia otrzymanej subwencyi złożyć udokumentowany rachunek Akademii Umiejętności i to przed końcem peryodu, po upływie którego przychodzi kolej pobierania odsetek na tę samą pracownię. Przyrzędy kupione z tych odsetek i mogące być zainwentaryzowane stają się własnością pracowni i mają być zapisane w inwentarzu rzą-

dowym pracowni z nadmienieniem, że kupione zostały z fundacji imienia Wiktora Osławskiego.

Jeżeliby dyrektor pracowni nie złożył w przepisany czasie udokumentowanego szczegółowego sprawozdania i rachunku z użycia otrzymanej kwoty, pracownia jego będzie przy następującej kolei pominięta, a odsetki na nią przypadające będą przyłączone do części kapitału fundacyjnego przeznaczonej na pracownię; a to ma się powtarzać tak długo, dopóki rachunek nie będzie przedłożony i przyjęty albo osoba dyrektora się nie zmieni.

XI. Obok powyższych części kapitału fundacyjnego powstaje osobny fundusz obrotowy (niezależnie od funduszu obrotowego wydawniczego, omówionego w art. VIII), a to w sposób oznaczony w art. IV i w art. IX. Fundusz ten służyć będzie w miarę potrzeby do wspomżenia celów podniesionych w powyższych artykułach i to w sposób, jaki Zarząd Akademii Umiejętności uzna za właściwy. Zawsze jednak zgodnie z intencją aktu fundacyjnego.

XII. Gdyby przez zbieg nieprzewidzianych wypadków lub przez zaniedbanie obowiązków zaprzestano ściśle wykonywać przepisy tej fundacji, albo gdyby ze zmianą obecnych stosunków należyte dopełnienie powyższych postanowień okazało się niemożliwym, to natenczas fundacja niniejsza istnieć przestaje, a cały kapitał fundacyjny z wszelkim przyrostem przeznaczony będzie na dwa zakłady naukowe z językiem polskim do kształcenia nauczycieli szkół ludowych, a to na jeden taki zakład we Lwowie i na drugi w Krakowie, wyznaczając każdemu z nich połowę kapitału fundacyjnego, jakiby wówczas był.

Zarząd kapitału przypadającego dla zakładu we Lwowie oddany będzie gminie miasta Lwowa, a zarząd kapitału dla zakładu w Krakowie gminie miasta Krakowa. Gminy tych miast po otrzymaniu przeznaczonego dla nich kapitału zaprowadzą u siebie wspomniany zakład naukowy z językiem polskim i wydadzą odpowiedni dlań statut według zasad racjonalnych i praktycznych z wyraźną wzmianką, że zakład ten pochodzi z fundacji imienia Wiktora Osławskiego.

XIII. Bezpośredni nadzór nad zarządem tej fundacji wykonywać będzie Walne Zgromadzenie Akademii Umiejętności w Krakowie, któremu corocznie Zarząd tej Akademii przedłoży do aprobaty szczegółowe udokumentowane sprawozdanie z czynności zarządu tej fundacji za rok ubiegły. W sprawozdaniu tem uwidoczni Zarząd Akademii dokładnie każdoczesny stan zakładowego majątku fundacji, ilość jego rocznych dochodów, sposób ich zużycia na spełnienie zadań tej fundacji oraz tok czynności zarządu w roku ubiegłym.

Walne Zgromadzenie Akademii Umiejętności za pośrednictwem wybranej ze swego grona komisji rewizyjnej przez przejrzanie ksiąg rachunkowych i kasowych zarządu fundacji i jego aktów stwierdzi daty, liczby i czynności Zarządu w sprawozdaniu przytoczone i udzieli zarządowi fundacji absolutoryum względnie wyda odpowiednie zarządzenia w celu uchylenia dostrzeżonych usterek w zarządzie fundacji.

Najwyższy nadzór nad zarządem tej fundacji przysługuje c. k. Namiestnictwu we Lwowie, które też uprawnionem będzie w miarę swego uznania zarządzić przez swe organa zbadanie czynności Zarządu fundacji, stanu

jej majątku oraz użycia jej dochodów i w miarę uznania tego za potrzebne wydać odpowiednie zarządzenia w celu uchylenia dostrzeżonych usterek w zarządzie fundacyi.

XIV. Niniejszy akt zeznaje się w ośmiu egzemplarzach, z których jeden nieostemplowany złożonym będzie w Archiwum c. k. Namiestnictwa we Lwowie, a reszta ostemplowana markami stemplowemi po 1 kor. od każdego arkusza, przechowaną będzie w jednym egzemplarzu w archiwach Wydziału krajowego we Lwowie, Akademii Umiejętności w Krakowie, Uniwersytetu w Krakowie, Uniwersytetu we Lwowie, Politechniki we Lwowie, gminy miasta Lwowa i gminy miasta Krakowa.

Kraków, dnia 17 kwietnia 1905 r.

Stanisław Tarnowski w. r., Prezes Akademii Umiejętności; Bolesław Ulanowski w. r., Sekretarz Generalny; Fryderyk Zoll w. r., Dyrektor Wydz. hist.-filoz.; Kazimierz Morawski w. r., Dyrektor Wydz. filolog.; Napoleon Cybulski w. r., Dyrektor Wydz. matem.-przyrodn.; Józef Tretiak w. r., członek Zarządu Ak. Um. — Włodzimierz Demetrykiewicz w. r.
Władysław Kulczyński w. r.

L. 59365.

(L. S.).

C. k. Namiestnictwo jako najwyższa władza fundacyjna krajowa, zatwierdza niniejszy akt fundacyjny w całej osnowie. Z c. k. Namiestnictwa. Lwów, 6 maja 1905. C. k. Namiestnik: *Potocki w. r.*

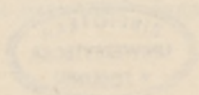
(L. S.).

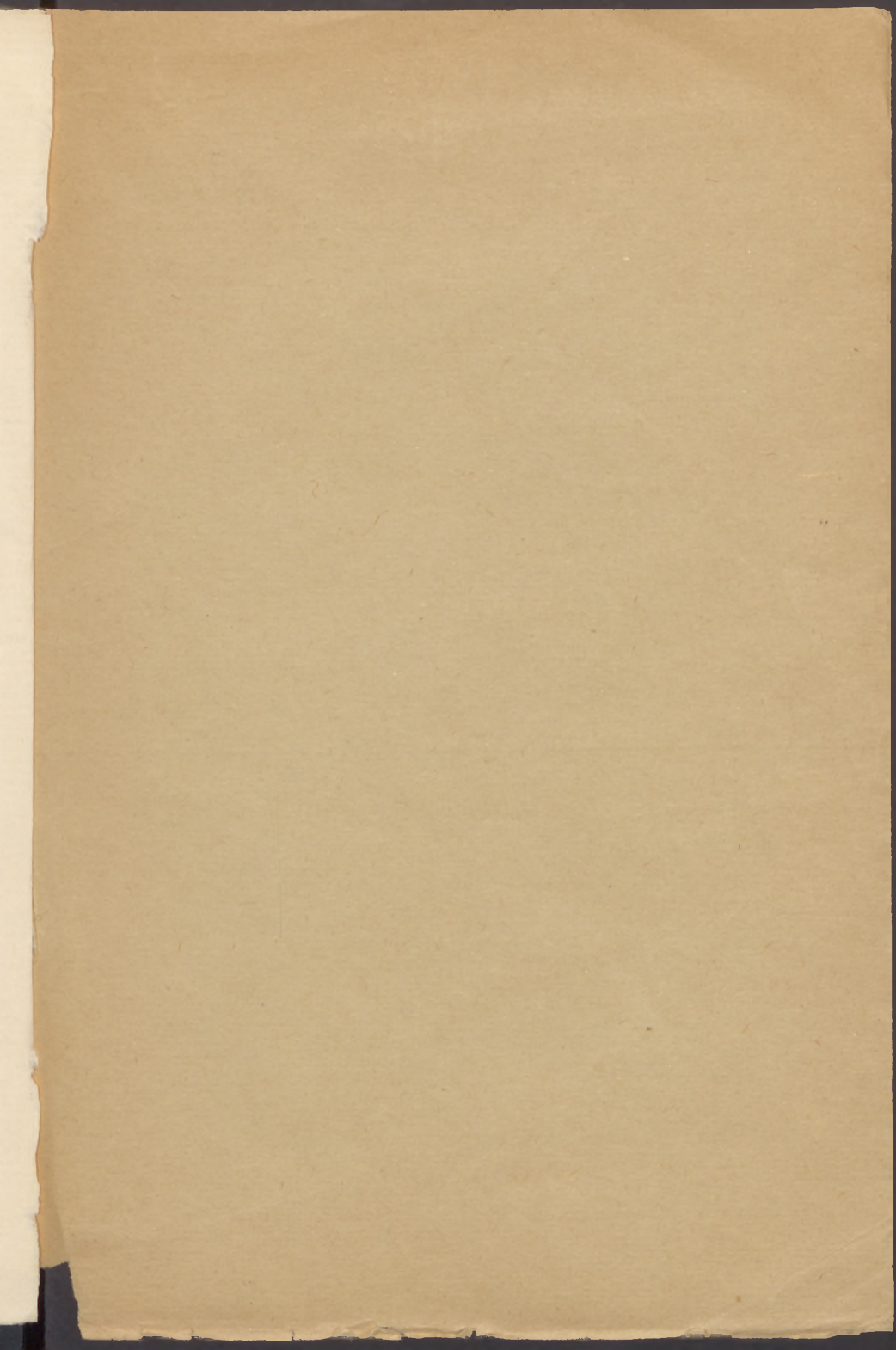

Biblioteka Główna UMK

300020638809

372807

of 4425

of 66

5